

14.2.18

סיכום ישיבת ועדת איכות הסביבה שהתקיימה ב-12.2.18 בנושא: כלבת.

משתתפים:

עו"ד תום סטרוגו – חבר מועצת העיר, יו"ר הועדה
ד"ר יוסי מורדוך – הוטרנר הראשי
גבי הילה אקרמן – מנהלת היחידה לאיכות הסביבה
מר ליאור כהן – מפקח בע"ח
גבי דפנה נצראל – מזכירת איכות הסביבה
מר אריק ליברמן – חבר ועדה
מר מיכה בראל – חבר ועדה
מר יפתח קסטן – חבר ועדה
מר שמוליק ניסים – חבר ועדה

נושא הדיון בוועדה: היערכות כנגד כלבת

תום סטרוגו – לאור התרבות מקרי הכלבת לאחרונה, ביקשתי לשמוע יותר על הפעילות של המחלקה הוטרנרית בכל הנוגע להיערכות כנגד הכלבת ולהתעדכן בנושא, וברכות על בניין הכלבייה החדש.

ד"ר יוסי מורדוך – עד היום המחלקה הוטרנרית הייתה בקרוואן בחניית הקאנטרי והכלבייה הייתה ליד פסולת בניין (צביקה ובני) וחיסנו את הכלבים תחת כיפת השמיים. לפני כ-3 שנים נפל מצוק כורכר שסיכן את האנשים ואת הכלבים והיום לאחר סיום התכנון והבנייה עברנו לפה ואנחנו עומדים בכל הסטנדרטים בהם צריכה לעמוד מחלקה וטרנרית. בוצע סיור בבניין והיכרות עם תפקודי המחלקה השונים:

16 תאי הכלבייה, חדר חיסונים, חדר ניתוחים, חדר טיפולים, חדר בדיקות משאיות המזון המובילות מזון למוסדות החינוך (במסגרת המכרזים לספקי המזון המשאיות נבדקות ובוחנים שאין עובש ועם מד לייזר או דוקרן טמפרטורה, מוודאים שהטמפרטורות נותרות מעל 65 מעלות מינימום).

לאחר הסיור קוימה מצגת המציגה את עובדי הוטרנרית ותפקידי המחלקה השונים וביניהם:

שמירה על בריאות הציבור

מניעת מחלות העוברות לאדם מבע"ח / מזון מהחי (לדוגמא: דרך בקרה ופיקוח על משאיות המובילות מזון למוסדות החינוך, בקרה ופיקוח על אטלזים, סופרמרקטים ומקומות בהם יש מזון גולמי, בדיקת תנאי תברואה במסעדות, קייטרינג ומלונות, וכן בדיקות קצה על משאיות הובלה למזון חי)

פיקוח על בע"ח בסביבה האורבנית

פעילות במסגרת צער בע"ח

הכלבת הינה מחלה ויראלית חשוכת מרפא (Rabies)

המחלה תוקפת יונקים, זאת אומרת כל יונק יכול להיות נגוע בכלבת ולהעביר את המחלה. הווירוס תוקף את מערכת העצבים משם עובר למערכת העצבים הפריפרית (שלב הדגירה) ואז מגיע למערכת העצבים המרכזית – (אנצ'פליטיס).

המחלה תוקפת את המוח. לא ניתן לאכול ולשתות כי יש שיתוק במערכת הבליעה. ההדבקה מבוצעת ע"י בלוטות הרוק, כלומר דרך נשיכה.

סימניה: תוקפנות, שיתוק, חוסר אוריינטציה במרחב.

יש גם כלבת שקטה (אצל חיות שאינן תוקפניות, כמו פרות) עם חוסר שיווי משקל וחוסר אוריינטציה במרחב. לא ניתן לזהות את המחלה בבדיקת דם.

בשנת 2017 החלה התפרצות של מחלת הכלבת, אשר בשונה משנים קודמות (בהם מדובר היה בעיקר בכלבים וחתולים וקצת שועלים או פרות במרעה), נפוצה כעת בעיקר בקרב אוכלוסיית התנים (בשנת 2017 היו 74 מקרי כלבת מתוכם ב- 43 מקרים נדבקו תנים, ובשנת 2018 כבר ידוע על 21 תנים שנדבקו), נמצאת במגמת עליה מדאיגה, ומתקדמת גיאוגרפית לכיוון השרון כאשר כבר הגיעה לאזור עמק חפר.

קיים חשש מוחשי כי בעוד חודשים ספורים עלולה הכלבת להגיע גם לאוכלוסיית התנים באזור הרצליה והשרון המונה אלפי תנים.

על פי האפידמיולוג של רשות הטבע והגנים הווירוס כנראה עבר איזשהו שינוי והתאים את עצמו יותר לתנים (מעין מוטציה). התנים לא נמצאים כמעט בשמורות טבע אלא בקרבת ישובים מאחר והם מחפשים מקורות מזון. הם נכנסים לרפתות וללולים לחפש שאריות של פגרים, והכלבת רצה מערבה במעין "מסדרון האכלה" (לדוגמא באזור עמק המעינות הם מתרכזים בסמוך לבריכות דגים בהם זורקים דגים מתים בצד ולא בפינוי מסודר).

פעולות המניעה האורבניות כוללות:

- חיסונים, הסגרים, פיזור פיתיונות חיסון ופרסום.

פיזור פיתיונות עם חיסונים באזורים המועדים על ידי הווטרנר העירוני. פיתיון שכזה הוצג ע"י ד"ר יוסי מורדוך שהסביר כי מדובר בחיסון אותו החיות אמורות ללעוס ואז להידקר בפה וכך החיסון נכנס למחזור הדם. הרשויות מקבלות את החיסון ללא עלות ממשרד החקלאות ומחלקת הווטרנריה מפזרת את הפיתיונות סביב העיר. בשטחים הפתוחים אחראים לפזר משרד החקלאות ורשות הטבע והגנים.

- מניעת שוטטות/נטישת כלבים ובע"ח אחרים – לכידה, איסוף, מתן קנסות ופעולות חינוך והסברה.
- הטיפול בחתולי רחוב (בג"ץ) – עיקורים, תחנות האכלה מוסדרות, חיסונים.

שמוליק ניסים – יש בעיה בנושא האכלת החתולים. זה יוצר המון לכלוך ברחובות וריבים בין השכנים (עד כדי מכות...) והעירייה לא משתלטת על זה.

ד"ר יוסי מורדוך – הפתרון הוא תחנת האכלה מוסדרת. זה נראה טוב יותר כי זה מרוכז ויותר אסתטי ופחות לכלוך מפוזר בשטח. יש המון פעילים למען חתולים ולפעמים העירייה איננה סמכות מוסדרת בנושא ולכן צריך להתמודד גם עם נושא תדמיתי וזה לא מוכתב. אני ניסיתי במקרים רבים לפעול כסוג של גישור בין המאכילים למתנגדים. הנוהל הוא האכלת חתולים למשך 40 דקות ובאוכל יבש בלבד. האכלה רטובה זה לא הגייני ולא תברואתי אבל אין הסמכה חד משמעית אלא רק פעולת גישור ועיקורים על מנת לשלוט ולייצר אוכלוסייה פחות או יותר בריאה וקבועה.

מיכה בראל – יש חוק עזר עירוני של שמירת הניקיון סעיף 14: " לא יאכיל אדם בע"ח במקום ציבורי באופן שיש בו כדי לזהם אותו".

שמוליק ניסים – הבעיה היא שהעירייה לא נותנת גב לעניין הזה.

תום סטרוגו – כמה תחנות האכלה יש כרגע בשביב?

ד"ר יוסי מורדוך – עשינו עכשיו בשכונת ויצמן 3 תחנות. בשביב אין כרגע אבל אני בהחלט מוכן להגיע ולהקים שם אחת במקום מוסכם ולעזור בגישור בנושא. תחנות האכלה כאלו הן נמוכות ולכן התנים לא יכולים להיכנס לשם כי זה נמוך. אולי זה רעיון לעבות את תחנות ההאכלה בנוף ים כעוד ניסיון למנוע מהתנים להיכנס לשכונה.

מעבר לפיזור פיתיונות של החיסון נעשה כרגע ניסיון להעלות מודעות של הציבור לנושא שאריות מזון כי התן כאמור מגיע לחפש שאריות מזון על ידי פרסום. ההתמקדות הראשית היא בתברואה.

רשות הטבע והגנים מדללים תנים רק באזורים נגועים וגם זה מוגבל. הם טוענים שמהר מאוד התנים לומדים לזהות את מנוע הרכב ונעלמים...

תום סטרוגו – תוך כמה זמן זה צפוי להגיע אלינו להרצליה? כי צריך להפעיל איזושהי תכנית מגירה/תכנית פעולה עירונית כי חלק מהבעיה זה ההאכלה ברחבי העיר של חתולים וכלבים.

הילה אקרמן – אני גם חושבת שצריך להכין תכנית מגירה במקרה במחר בבוקר צריך ניקוי של העיר מכל תחנות ההאכלה הלא מוסדרות הללו כדי למנוע בעיה תברואתית.

תום סטרוגו – חייבת להיות פה עבודה עירונית של גורמי העיר בנושא או כדי לטפל בתנים.

ד"ר יוסי מורדוך – לפנות למדינה לקבל הסמכה לטפל בתנים לא בטוח שתקבל. כרגע באופן מפורש אסור לי לירות בתן אלא אם הוא מראה סימני מחלה מובהקים. אסור ללכוד תן אלא רק לירות בו אבל אם יתברר אח"כ שהוא היה בריא אני בבעיה. אני פועל במסגרת הסמכויות שלי. יצאו המון מכתבים לרשות הטבע והגנים ולמשרד' החקלאות והמכתבים הללו מתועדים. אנחנו אומרים שכשימות חלילה בן אדם תהיה ועדת חקירה. אנחנו רואים את אוזלת היד של הגורמים שצריכים לטפל.

תום סטרוגו – נניח במסגרת הערכות אני רוצה לחסן את אוכלוסיית החתולים. אתה ערוך לזה? מה מסגרת הזמן לזה?

ד"ר יוסי מורדוך – אין פיתיון לחתולים וכלבים צריכים זריקה.

תום סטרוגו – מה צריך כדי להחליט שהמדינה תתערב ?

ד"ר יוסי מורדוך – המדינה מתערבת רק לא יוצאת בהכרזה. כשיש מקרה כלבת – 3 ק"מ סביב אותו מקרה נקרא אזור נגוע ואז כל בע"ח מסביב זה המתה, או תשלום על חצי שנה הסגר (או 45 יום אם מדובר בבע"ח שחוסן) על ידי הבעלים. עד היום כשהיה מקום נגוע אז במבצע חיסנו את כל החתולים והכלבים. רשות הטבע והגנים עושים את הדילול באותו אזור אבל עד אז לא מדללים אלא רק פיתיונות חיסון.

תום סטרוגו – שטח תע"ש זה שטחים גדולים מעבר לזריקת פיתיונות מעבר לגדר, מה עושים כדי לפזר גם שם?

ד"ר יוסי מורדוך – עשינו מפגש וטרינרים וקבענו גבולות גזרה כדי שלא יהיו כפילויות וכל אחד יידע איפה לפזר. מה שביכולות שלנו אנחנו עושים "פול גז". רשות הטבע והגנים מפזר במוטס. השקענו המון גם בנוף ים ופיזרנו כבר פעמיים (פירסמנו גם הודעה לציבור) ובתע"ש פעם אחת ואני הולך תיכף שוב. כל 100 מטר פיתיון. אין לנו מידע לגבי הפעילות שנעשית בתוך תע"ש. הוטרינר העירוני של רמה"ש פנה לקבל מידע אך לא נענה.

תום סטרוגו – מישהו צריך להסתובב שם גם בפנים. זה מאות דונמים.

ד"ר יוסי מורדוך – תע"ש שייך למשרד הבטחון. יש להם את העובדים שלהם וזה אזור בשליטה שלהם. אנחנו יכולים לפנות בשאלות ובשאלתה ולדרוש לקבל תשובות.

מיכה בראל – השאלה אם יש להם שם מקורות מזון? בנווה עמל יש חצרות שמחזיקים בהם בע"ח.

ד"ר יוסי מורדוך – אין איסור להחזיק בע"ח אשר מותרים ברישיון, אבל כן מטפלים בזה כל הזמן ברמת פיקוח והסדרת רישיונות. לגבי חיסוני הכלבת יש מעקב במאגר ואנו רואים מי מחוסן ובתוקף ומי לא והכנסנו בחור נוסף שתפקידו רק לעשות טלפונים ולתזכר או לבדוק לגבי כלבים שחיסונם לא בתוקף בשנה האחרונה. במצב כזה ניתן גם לבצע אכיפה אם יש תזכורות והתרעות ולא מחסנים. בנוסף, יש בעיה של כלבים משוטטים שמסתובבים ואז סורקים בשטח את השבב מבוצע טלפון אל הבעלים ועל המקום יש קנס על כלב משוטט. הסמכתי פקחים מהלשכה המשפטית ואת השיטור העירוני ואחרי שיהיו רשומים ברשומות יוכלו גם לתת קנס על שוטטות לבעלים (לא מתקרבים לכלבים עצמם) אחרי שעות העבודה של הפקחים מהווטרינריה (שעובדים עד 15:00 או מוקפצים רק בשעת חירום).

לסיכום:

1. היה מעניין לראות ולשמוע על פעילות המחלקה ולהתרשם מהבניין החדש. הוועדה מודה לד"ר מורדוך על האירוח והסקירה המפורטת.
- 2 שטח התע"ש – קיים חשש כי שטח התע"ש מהווה מובלעת לא מטופלת. יש לפעול מול הגורמים המתאימים במשרד הבטחון / תע"ש בכדי להבטיח שיתוף פעולה מלא וביצוע פעולות מניעה גם בתוך שטח התע"ש. אסור לאפשר מצב ששטח התע"ש יהיה מובלעת שבה לא יבוצע טיפול מונע. חשוב לבצע טיפול מונע כבר עכשיו.
3. הכנת תכנית פעולה מתוקצבת – יש להכין תכנית פעולה סדורה ומתוקצבת למקרה שבו חו"ח יתברר כי מחלת הכלבת הגיעה לאזור הרצליה, ולהמשיך לטפל בכל האמצעים שעומדים לרשותנו כדי למנוע התפשטות כי אנחנו לא יודעים מתי זה יגיע אלינו.

רשמה: דפנה נצראל

